

**"ენერგოეფექტურობის
ცენტრის"
ყრველკვირული
საინფორმაციო
ბიულეტენი**

N 16, 2021

სარჩევი

ნავთობი და გაზი	2
რისტადი: აშშ-ს გაზის ბუმი მოელის	2
ბაიდენი განიხილავს ნავთობის ინდუსტრიიდან მეთანის ემისიას კლიმატის სამიტის წინ	2
ელექტროენერგეტიკა.....	3
„ენგურჰესის“ გამომუშავება 10-15%-ით გაიზრდება“ - როდის ამუშავდება ქვეყნის ყველაზე დიდი ჰიდროელექტროსადგური.....	3
იმპორტირებული დენის ნახევარი აფხაზეთმა „წაიღო“ - სად და რამდენი ელექტროენერგია ვიყიდეთ მარტში	3
განახლებადი ენერჯია და ენერგოეფექტურობა.....	4
2040 წლისთვის Honda მხოლოდ „ეკომობილებს“ გაყიდის.....	4
დავით თვალაბეიშვილი - გვესმის, რომ ელექტროენერჯიაზე მოთხოვნას 100%-ით ვერ დავიკმაყოფილებთ, მაგრამ იმპორტი გონივრულ ფარგლებში უნდა ხორციელდებოდეს - დღეს არსებული 35% საგანგაშოა	5
კლიმატის ცვლილება.....	5
ბაიდენმა კლიმატის სამიტზე ისაუბრა ტექნოლოგიების როლზე გლობალური დათბობის წინააღმდეგ ბრძოლაში.....	5
კლიმატის ცვლილებამ დედამიწის ბრუნვის ღერძის გადანაცვლება გამოიწვია.....	6
პუბლიკაციები.....	6
ღონისძიებები	7

ნავთობი და გაზი

რისტადი: აშშ-ს გაზის ბუმი მოელის

Rystad Energy-ის თანახმად, აშშ-ში ბუნებრივი გაზის წარმოება გაიზრდება რეკორდულ 93,3 მილიარდ კუბ.ფუტამდე დღეში 2022 წელს და ის კვლავ გაიზრდება, რაც 2024 წელს 100 მილიარდს გადააჭარბებს. გაზის ძირითადი აუზების მოზიდვა ინვესტორებისა და ბაზრების გაზრდილ ინტერესს გამოიწვევს, რის შედეგადაც ნახშირორჟანგის ემისიის ინტენსივობა, კაპიტალის ეფექტურობა და პოტენციური ბარიერები მოითხოვს ყურადღებას, განაცხადა რისტადმა.

2019 წელს აშშ-ს გაზის მოპოვებამ რეკორდულ 92,1 მილიარდ კუბ.ფუტს მიაღწია, მაგრამ COVID-19 პანდემიის შედეგად წარმოება შემცირდა 90,8 მილიარდ კუბ.ფუტამდე. Rystad მოელის 2021 მოცულობის კიდევ უფრო შემცირებას, 89,7 მილიარდ კუბ.ფუტამდე, მაგრამ ეს ტენდენცია სწრაფად შეიცვლება, რადგან პანდემიის მოქმედება შემცირდება და აქტივობა იზრდება გაზის ძირითადი აუზების მასშტაბით.

<https://www.ogj.com/general-interest/economics-markets/article/14201927/rystad-a-us-gas-boom-is-coming>

ბაიდენი განიხილავს ნავთობის ინდუსტრიდან მეთანის ემისიას კლიმატის სამიტის წინ

ბაიდენის ადმინისტრაცია განიხილავს ნავთობის ინდუსტრიის მიერ მეთანის ემისიების მნიშვნელოვან შემცირებას, როგორც კლიმატის სამიტის დაწყებამდე სათბურის გაზების შემცირების პირობის ნაწილს.

აშშ-ს პრეზიდენტი ჯო ბაიდენი უკვე გამოაქვეყნებს ამბიციურ მიზანს ყველა სახის სათბურის გაზების შემცირების შესახებ 22 აპრილის ვირტუალურ ღონისძიებამდე, რომელსაც ათობით ქვეყანა დაესწრება. მაგრამ აქტივისტებმა ადმინისტრაციას უბიძგეს უფრო მეტი წინსვლისკენ, როდესაც საქმე ეხება მეთანს, რადგან ის იმდენად ძლიერია, რომ მომდევნო რამდენიმე წლის განმავლობაში მისი შემცირება შეიძლება მნიშვნელოვანი იარაღი იყოს კლიმატის ცვლილების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

”ცოტა მეტი დრო დასჭირდება ატმოსფეროში ნახშირბადის კონცენტრაციის შენელებას, მაგრამ მეთანი ძალიან სწრაფად და უფრო მალე აბრუნებს ციფერბლატს”, - თქვა დერეკ უოკერმა, აშშ-ს კლიმატის საკითხებში გარემოს დაცვის ფონდის ვიცე-პრეზიდენტმა.

მეთანის, ბუნებრივი გაზის ძირითადი კომპონენტის შემცირების ტვირთი ძირითადად დაეკისრება ნავთობ ინდუსტრიას, რომელიც მისი მთავარი წყაროა, ნაგავსაყრელებთან და ნახშირის მადარობებთან ერთად. ნავთობის სფეროში, მეთანი ჟონავს გადამამუშავებელი მოწყობილობებიდან და ზოგჯერ უშუალოდ ჭაბურღილიდან.

<https://www.worldoil.com/news/2021/4/16/biden-targets-oil-industry-s-methane-emissions-ahead-of-climate-summit>

ელექტროენერგეტიკა

„ენგურჰესის“ გამომუშავება 10-15%-ით გაიზრდება“ - როდის ამუშავდება ქვეყნის ყველაზე დიდი ჰიდროელექტროსადგური

რეაბილიტაციის შემდეგ „ენგურჰესის“ გამომუშავება 10-15%-ით გაიზრდება“ - ამის შესახებ „ბიზნესპრესნიუსს“ „ენგურჰესის“ დირექტორმა ლევან მებონიამ განუცხადა. მისივე თქმით, ჰესი მუშაობას აპრილის ბოლოდან განაახლებს.

„სარეაბილიტაციო სამუშაოები აპრილის ბოლოს დასრულდება და შესაბამისად, ამ დროს ამოქმედდება ჰესი, ისე, როგორც დაგეგმილი იყო. მთლიანად რეაბილიტაციის პროცესი გაგრძელდება წლის ბოლომდე. ახლა, სრულდება სადერივაციო გვირაბის რეაბილიტაცია, რაც ჰესის გაჩერების გარეშე შეუძლებელი იყო. სამუშაოების დარჩენილი ნაწილი კი განხორციელდება ჰესის ფუნქციონირების პარალელურად.

ჯერ, ზუსტად ვერ ვიტყვით რამდენად გაზრდის სარეაბილიტაციო სამუშაოები ელექტროენერჯის გამომუშავებას, ეს გვეცოდინება ჰესის ამოქმედების შემდეგ, თუმცა ახლა ვვარაუდობთ, რომ 10-15%-ით გაიზრდება გამომუშავება. ჰესის ამოქმედების შემდეგ, ჩვეულებრივ აღუდგება აფხაზეთს ელექტროენერჯის მიწოდება, ისე როგორც დანარჩენ საქართველოს“- განაცხადა ენგურჰესის გენერალურმა დირექტორმა.

ცნობისათვის, „ენგურჰესის“ მასშტაბური სარეაბილიტაციო სამუშაოები იანვარში დაიწყო. ჰესის ხუთივე აგრეგატი სადერივაციო გვირაბში აუცილებელი და გადაუდებელი სამუშაოების ჩატარების მიზნით 2021 წლის 20 იანვარს გაჩერდა. ჰესის რეაბილიტაციის პროექტის მთლიანი ღირებულება 45 მლნ ევროა, 38 მლნ ევრო EBRD-ის სესხია და 7 მლნ ევრო ევროკავშირის გრანტი.

<https://cutt.ly/6v9VLNm>

იმპორტირებული დენის ნახევარი აფხაზეთმა „წაიღო“ - სად და რამდენი ელექტროენერჯია ვიყიდეთ მარტში

2021 წლის მარტში იმპორტირებული ელექტროენერჯის 49,7% აფხაზეთს მიეწოდა, მთლიანად კი დე ფაქტო რესპუბლიკამ ერთ თვეში 324.518 მლნ კვტ-სთ ელექტროენერჯია მიიღო, რაც მოხმარების 26,2%-ია. საქართველომ მარტში ჯამში 1234.398 მლნ კვტ/სთ ელექტროენერჯია მოიხმარა.

უფრო კონკრეტულად, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის (ესკო) ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებული სტატისტიკის მიხედვით, 2021 წლის მარტში საქართველომ რუსეთში, თურქეთსა და აზერბაიჯანში ჯამში 609,683 მლნ კვტ-სთ ელექტროენერჯია იყიდა. რუსეთიდან იმპორტირებული 343,641 მლნ კვტ-სთ-დან 303,011 მლნ კვტ-სთ აფხაზეთს მიეწოდა. თურქეთიდან იმპორტმა 103,602 მლნ კვტ-სთ შეადგინა, აზერბაიჯანიდან კი - 162,440 მლნ კვტ-სთ.

რაც შეეხება გენერაციას, 2021 წლის მარტში ქვეყანაში წარმოებულმა ელექტროენერჯის მოცულობამ 661.334 მლნ კვტ-სთ შეადგინა, ეს კი 23,7%-ით ნაკლებია წინა წლის

ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით. შარშან მარტში საქართველოში მთლიანად 867.133 მლნ კვტ/სთ დენის გამომუშავება მოხდა.

აღსანიშნავია, რომ გენერაციის შემცირების მთავარი მიზეზი არის ქვეყნის მთავარი ჰიდროელექტროსადგურის - ენგურჰესის სარემონტო სამუშაოების გამო გაჩერება. მიუხედავად ენგურჰესის გაჩერებისა, გენერაციაში ყველაზე დიდი წილი მაინც ჰიდროელექტროსადგურებზე მოდის. კერძოდ, 2021 წლის მარტში ჰესებმა სულ 475.393 მლნ კვტ/სთ ელექტროენერგია გამოიმუშავეს, თბოსადგურებმა - 177.037 მლნ კვტ/სთ, ქართლის ქარის სადგურმა - 8.904 მლნ კვტ/სთ.

ამასთან, „ესკოს“ ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებული სტატისტიკის მიხედვით, მარტში 17,5%-ით გაიზარდა ელექტროენერგიის მოხმარება და ჯამში 1234.398 მლნ კვტ/სთ შეადგინა. (2020 წლის მარტში - 1050.333 მლნ კვტ/სთ). ამასთან, 39,2%-ით გაიზარდა ელექტროენერგიის მოხმარება აფხაზეთშიც, კერძოდ, თუ 2020 წლის მარტში დე ფაქტო რესპუბლიკას მთლიანად 232,977 მლნ კვტ/სთ ელექტროენერგია მიეწოდა, წელს მარტში ამ მაჩვენებელმა 324.518 მლნ კვტ/სთ შეადგინა.

<https://cutt.ly/gv9VNgN>

განახლებადი ენერგია და ენერგოეფექტურობა

2040 წლისთვის Honda მხოლოდ „ეკომობილებს“ გაყიდის

იაპონური საავტომობილო კომპანია Honda გეგმავს 2040 წლისთვის გაყიდვაში ყავდეს მხოლოდ ელექტრომობილები და წყალბადის ელემენტებზე მომუშავე ავტომობილები. ამის შესახებ Nikkei წერს.

გაზეთის ცნობით, ამ მიზნის მისაღწევად და ამ ტიპის ახალი მოდელების შესაქმნელად კომპანია მომდევნო 6 წელიწადში გეგმავს დახარჯოს 5 ტრილიონი იენი (46,3 მლრდ აშშ დოლარი). ამასთან, ის უკვე განიხილავს ელექტრომობილების მწარმოებელი ქარხნის მშენებლობას.

ცნობისთვის, 2020 წელს Honda-მ 4,45 მლნ ავტოსატრანსპორტო საშუალების რეალიზება შეძლო, რომელშიც ელექტრომობილების წილი მხოლოდ 1% იყო.

შეგახსენებთ, რომ იაპონიის ხელისუფლებამ გასული წლის ბოლოს მხარი დაუჭირა ემისიების შემცირების ახალ გეგმას, რომელიც მათ შორის მიზნად ისახავს 2030-იანი წლების შუალედისთვის სრულად უარის თქმას ბენზინსა და დიზელზე მომუშავე ავტომობილების წარმოება/გაყიდვაზე. დოკუმენტი ჯამურად, 14 დარგს ეხება. იაპონიის ხელისუფლების შეფასებით მიღებულმა სტრატეგიამ საბოლოო ჯამში უნდა მოახდინოს ეკონომიკის სტიმულირება და შექმნას 900 მილიარდი დოლარის მოცულობის ეკონომიკური ეფექტი 2030 წლისთვის, ხოლო 1,8 ტრილიონის - მომდევნო 20 წელიწადში.

<https://cutt.ly/5v9BaVS>

დავით თვალაბეიშვილი - გვესმის, რომ ელექტროენერგიაზე მოთხოვნას 100%-ით ვერ დავიკმაყოფილებთ, მაგრამ იმპორტი გონივრულ ფარგლებში უნდა ხორციელდებოდეს - დღეს არსებული 35% საგანგაშოა

ენერგოდამოუკიდებლობისა და ელექტროენერჯის მიღების დივერსიფიკაციის აუცილებლობაზე გამახვილდა ყურადღება საჯარო ონლაინ დისკუსიაში, რომელიც ჰაინრიხ ბიოლის ფონდის სამხრეთ კავკასიის ბიუროს სახელით გაიმართა და მასში მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მოადგილემ, დავით თვალაბეიშვილმა და ევროპარლამენტის წევრმა ვიოლა ფონ კრამონმა. ინფორმაციას ეკონომიკის სამინისტრო ავრცელებს.

დისკუსიაში, რომელიც საქართველოს ელექტროენერჯეტიკის განვითარების შესაძლებლობებსა და მიმდინარე სამთავრობო რეფორმებს მიემდვნა, აქცენტი გაკეთდა რუსეთისგან ქვეყნის ენერჯეტიკულ დამოუკიდებლობის მნიშვნელობასა და ამ მიზნით გადადგმულ ნაბიჯებზე. „საქართველო საკმაოდ რთულ რეგიონში მდებარეობს. ჩვენი ზოგიერთი მეზობლისთვის ენერგია არის პოლიტიკური იარაღი. ჩვენ ასე განსაზღვრავთ საქართველოს ენერჯეტიკულ უსაფრთხოებას - ჩვენი ქვეყნის დამოკიდებულება იმპორტულ ელექტროენერგიაზე 10-15%-ზე მეტი არ უნდა იყოს. კარგად გვესმის, რომ ვერასდროს შევძლებთ, დავიკმაყოფილოთ ჩვენი მოთხოვნა ელექტროენერგიაზე 100 პროცენტით, მაგრამ იმპორტი გონივრულ ფარგლებში უნდა ხორციელდებოდეს. ამჟამად ეს მაჩვენებელი არის 35%, რაც საგანგაშოა,“ - განაცხადა დავით თვალაბეიშვილმა.

<https://cutt.ly/Av9V9XN>

კლიმატის ცვლილება

ბაიდენმა კლიმატის სამიტზე ისაუბრა ტექნოლოგიების როლზე

გლობალური დათბობის წინააღმდეგ ბრძოლაში

აშშ-ს პრეზიდენტმა ჯო ბაიდენმა მოუწოდა ქვეყნებს, ითანამშრომლონ სუფთა ენერგიაზე გადასასვლელად გასულ პარასკევს, კლიმატის სამიტის ბოლო დღეს, რომელსაც მან უმასპინძლა გლობალური დათბობის შესამცირებლად მსოფლიო ამბიციის მისაღწევად.

”ერები, რომლებიც ერთად მუშაობენ უფრო სუფთა ეკონომიკაში ინვესტირებისათვის, მიიღებენ ჯილდოს თავიანთი მოქალაქეებისთვის”, - განაცხადა პრეზიდენტმა ვირტუალურ სამიტზე.

ბაიდენმა შეხვედრაზე მოიწვია ათეულობით სახელმწიფოს მეთაური, რათა შეერთებულ შტატები კვლავ გამოჩენილიყო კლიმატური ლიდერების მაგიდასთან მას შემდეგ, რაც მისმა წინამორბედმა, ყოფილმა პრეზიდენტმა დონალდ ტრამპმა დატოვა პარიზის 2015 წლის შეთანხმება სათბურის გაზების ემისიების შემცირების შესახებ.

ბაიდენმა, რომელმაც შეერთებული შტატები 2015 წლის პაქტს დაუბრუნა, გასულ ხუთშაბათს გამოაცხადა აშშ-ს ახალი მიზანი, რომ 2030 წლისთვის ემისიები 50% -52% შეამციროს 2005 წლის დონესთან შედარებით. იაპონიამ და კანადამ ასევე გაზარდეს თავიანთი მიზნები.

<https://cutt.ly/gv9V7a1>

კლიმატის ცვლილებამ დედამიწის ბრუნვის ღერძის გადანაცვლება გამოიწვია

ჩინეთის მეცნიერებათა აკადემიასა და დანიის ტექნოლოგიურ უნივერსიტეტში მომუშავე სპეციალისტთა მიერ ჩატარებულმა კვლევამ აჩვენა, რომ კლიმატის ცვლილებით გამოწვეულმა მყინვარების სწრაფმა დნობამ 1990-იან წლებში დედამიწის ბრუნვის ღერძის გადანაცვლებას შეუწყო ხელი. ამის შესახებ დეტალური ინფორმაცია ამერიკული გეოფიზიკური კავშირის გამოცემაში Geophysical Research Letters ახლახან გამოქვეყნებულ ნაშრომშია წარმოდგენილი.

ჩვენი პლანეტის ბრუნვის ღერძი ჩრდილოეთ და სამხრეთ პოლუსებზე გადის, რომლებიც სხვადასხვა გეოლოგიური პროცესის პარალელურად, მუდმივად მოძრაობენ, რაც სრულიად ნორმალური მოვლენაა. ამის მიუხედავად, დედამიწაზე წონის არათანაბარი გადანაწილების გამო 1995 წელს მათ სულ სხვა მიმართულებით - სამხრეთის მაგივრად, აღმოსავლეთისკენ დაიწყეს გადანაცვლება. იქიდან მოყოლებული 2020 წლამდე კი მათი გადაადგილების საშუალო სიჩქარე 1981-დან 1995 წლამდე პერიოდთან შედარებით, 17-ჯერ გაიზარდა.

მკვლევართა განცხადებით, ამის მთავარი მიზეზი უკანასკნელი ათწლეულების განმავლობაში ხმელეთზე არსებული მყინვარების ლღვობის შედეგად დიდი რაოდენობით წყლის ოკეანეებში ჩადინებაა, რაც უმეტესწილად პოლარულ რეგიონებში ხდება. დანარჩენ მსოფლიოში პირიქით, ადამიანების მიერ მიწისქვეშა რეზერვუარების უკონტროლო გამოყენებას აქვს ადგილი, იქიდან ამოტუმბული სითხე კი უკან არ ბრუნდება. ნაშრომის ავტორთა თქმით, სწორედ ეს განაპირობებს პლანეტის პოლუსების და, შესაბამისად, მისი ბრუნვის ღერძის გადანაცვლებას.

მეცნიერები აღნიშნავენ, რომ მათი კვლევა დედამიწაზე მიმდინარე პროცესებზე ადამიანების სამრეწველო საქმიანობის უარყოფით გავლენას უსვამს ხაზს. ისინი ირწმუნებიან, რომ ღერძის მსგავს გადანაცვლებას საგანგაშო შედეგები არ მოჰყვება. ამან, შესაძლოა, დღე-ღამის ხანგრძლივობა მხოლოდ რამდენიმე მილიწამით შეამოკლოს.

<https://cutt.ly/yv9BwqY>

პუბლიკაციები

საერთაშორისო ენერგეტიკული ქარტიის სამდივნომ გამოაქვეყნა [2020 წლის მე-4 კვარტალური საინფორმაციო ბიულეტენი](#)

განახლებადი ენერჯის საერთაშორისო სააგენტოს (IRENA) ახალი ანგარიში [Global Renewables Outlook 2050](#)

წარმოგიდგენთ პროფ. თეიმურაზ გოჩიტაშვილის ახლახან გამოქვეყნებულ ინგლისურ ენოვან მონოგრაფიას [„საქართველოს ნავთობისა და გაზის სექტორი გარდამავალ პერიოდში“](#)

ტექნიკური ანგარიში ევროკავშირის გათბობის სექტორის დეკარბონიზაციის შესახებ

გათბობისა და გაგრილების სექტორი ევროკავშირის მიერ აღიარებულია, როგორც პრიორიტეტი დეკარბონიზაციისა და ენერგოეფექტურობის მიზნების მისაღწევად. შენობების გათბობა-გაგრილება ევროპაში ენერჯის საბოლოო ჯამური მოხმარების თითქმის 40%-ს შეადგენს. ეს ანგარიში ფოკუსირებულია სითბოს და ელექტროენერჯის სექტორების ინტეგრაციაზე და იმაზე, თუ როგორ შეიძლება ეფექტურმა ინტეგრაციამ ხელი შეუწყოს ენერგოეფექტურობას და კლიმატის ცვლილების შერბილების მიზნებს.

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/208e7048-b406-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en>

ღონისძიებები

ენერგოეფექტურობის დაფინანსების ვირტუალური ფორუმი 2021

თარიღი: 25–26 მაისი, 2021

ორგანიზატორი: ენერგოეფექტური ეკონომიკის ამერიკული საბჭო (ACEEE)

ადგილი: ვირტუალური ღონისძიება

<https://www.eceee.org/events/calendar/event/2020-energy-efficiency-finance-forum/>

ენერგოეფექტური ეკონომიკის ამერიკული საბჭოს (ECEE) 2021 წლის ენერგოეფექტურობის საზაფხულო სკოლა

თარიღი: 7-11 ივნისი, 2021

ადგილი: ვირტუალური ღონისძიება

პრეზენტაციები განაწილებულია ცხრა პანელში და მოიცავს ენერგოეფექტურობის

საკითხების ფართო სპექტრს:

პანელი 1. ენერგომოხმარება და კეთილდღეობა

პანელი 2. პოლიტიკის ინოვაციები ქმედებათა მასშტაბურობის და მდგრადობის უზრუნველსაყოფად

პანელი 3. პოლიტიკა, ფინანსები და მმართველობა

პანელი 4. მონიტორინგი და შეფასება გონივრული, სწრაფი და ინკლუზიური გადასვლისთვის

პანელი 5. ახალი გონივრული სტარტი მდგრადი საზოგადოებისთვის

პანელი 6. ტრანსპორტი და მობილობა

პანელი 7. პოლიტიკა მწვანე აღდგენისათვის შენობების სექტორში

პანელი 8. შენობები: ენერგოეფექტურობის მიღმა მყოფი ტექნოლოგიები და სისტემები

პანელი 9. პროდუქცია, ხელსაწყოები, საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები

<https://www.eceee.org/summerstudy/>

მე-3 ევროპული კონფერენცია და გამოფენა - Biogas PowerON 2021

თარიღი: 1-2 სექტემბერი, 2021

ადგილი: კოპენჰაგენი, დანია

<https://cutt.ly/tvmpeeF>

მე-16 კონფერენცია ენერგეტიკის, წყალმომარაგების და გარემოსდაცვითი სისტემების მდგრადი განვითარების (SDEWES) საკითხებზე

თარიღი: 10-15 ოქტომბერი, 2021

ადგილი: დუბროვნიკი, ხორვატია

Covid-19-ის სიტუაციის მიხედვით, კონფერენცია ჩატარდება ან ჰიბრიდულ, ან სრულად ონლაინ რეჟიმში.

<https://www.dubrovnik2021.sdewes.org/>

მე-14 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია ენერგეტიკის და კლიმატის ცვლილების საკითხებზე

თარიღი: 13-15 ოქტომბერი, 2021

ადგილი: ათენი, საბერძნეთი, ათენის ეროვნული უნივერსიტეტის შენობა "Kostis Palamas"

<https://promitheasconference.wordpress.com/>